

Basın Açıklaması

Muhatabını arayan barış

Bu yılda ülkemiz insanlarının barış umutları/ istemleri yanıtız, karşılıksız kaldı. 1 Eylül 1939'da faşist Hitlerin orduları Polonya'yı işgale başladı. Bu nedenle her 1 Eylül'de savaşların yıkımını ve barışın kıymetine anımsatmak için dünyanın birçok kentinde kitlesel etkinlikler ve gösteriler yapıyor.

Dünya barış gününü ilk ilan eden Varşova paktı ülkeleriydi. Kısa zamanda dünya halkları, ezilenler ve birçok farklı kesimler 1 Eylül'ü kutlamaya başladılar.

İnsanları harekete geçiren dünya savaşlarının büyük yıkımlarının acıları ve sarsıcı etkileri oldu. 85 yıldır bu sürüyor.

Barış hakkı 2. Dünya savaşı sonrasında hazırlanan İnsan Hakları Bildirgesi'nde ve Birleşmiş Milletler' in çeşitli kararlarında vazgeçilemez temel insan hakkı olarak tanımlanır.

Barış hakkı BM kararlarında

Birleşmiş Milletler'in (BM) kurucu belgesinin 1. maddesinde, BM'nin amacı dünyada barışı sağlamak, korumak ve geliştirmek olarak tanımlanmış.

Keza 1984 yılı BM Genel Kurulu'nun 39/11 Sayılı Halkların Barış Hakkına Dair Bildirisi; 1984 yılı BM Halkların Barış Hakkına Dair Bildirisinin 4. maddesi; 1986 yılı BM İktisadi Kalkınma Hakkına Dair Bildirisi; 1986 tarihli Afrika İnsan ve Halkların Hakları Şartının 23. maddesi; BM Güvenlik Konseyinin 1992 tarihli BM Dünya Çevre ve Kalkınma Konferansı Rio Bildirisi'nin 24 ve 25. Maddeleri; 1996 tarihli BM Medeni ve Siyasi Haklar Uluslararası Sözleşmesinin 20. Maddesi; 31 Ekim 2000 tarihli 1325 sayılı kararında "Kadınların çatışmaların önlenmesi, çözümlenmesi ve barışın sağlanmasındaki rollerini yeniden teyit etti, barış ve güvenliğin korunması ve geliştirilmesine yönelik çabalara kadınların tam ve eşit katılımının önemine, bir anlamda pozitif ayrımcılığa vurgu yaptı.

Birleşmiş Milletler (BM) 19 Aralık 2016 tarihinde 5 maddelik Barış Hakkı Bildirisi'ni kabul etti. Bildirgenin 1. maddesinde **“herkesin barıştan yararlanma hakkı olduğu”** altı bir kez daha çizildi. 38 paragrafında ise, barış hakkının diğer insan hak ve özgürlükleriyle ilişkisi tanımlandı.

Bugün bu kararlar, savaşları, çatışmaları önlemeye ve barış hakkını güvenceye almaya yetmiyor. Daha fazlasına ihtiyaç var.

2. Dünya savaşı sonrasında hak ve özgürlükleri geliştirmek ve korumak iddiasıyla oluşturulan uluslararası kurumlar ve imzalan anlaşmalar, sözleşmeler anlamlarını büyük ölçüde yitirmiş durumda.

Ulusal, uluslararası hukuk, kurumlar ve kurallar işletilmiyor, ayaklar altında. 21 yüzyılda bütün dünyada insan hakları ihlalleri yaygınlaşmış ve zirve yapmış durumda. Bu anlamda, “insan hakları rejimi çoklu krizde”; barış hakkı muhatapsız.

Dünyanın 92 ülkesinde sınır, etnik, dini gibi birçok farklı anlaşmazlıklarda kaynaklı savaş, çatışma yaşanıyor.

2023 yılından bu gününe kadar sadece Gazze’de ve Ukrayna’da 235 bin insan öldü. İsrail saldırısıyla Gazze’de/batı Şeria’da ölenlerin yüzde 44’ ü çocuk; Gazze’de İsrail tarafından bombalanmamış hastane ve okul neredeyse kalmadı.

İsrail’in, Filistin’de dünyanın gözleri önünde işgal, savaş ve soykırım suçu işleyerek kitlesel katliamlarla Filistin halkını çoluk çocuk demeden yeryüzünden silmeye çalışıyor.

Bu gelişmeler yeni bir dünya veya bölgesel savaş tartışmasına ve derin toplumsal endişeye yol açmış durumda.

Kürt barışına mecburuz

Türkiye’nin barışı söz konusu olduğunda doğal olarak akıllara ilk gelen yüzyıllık Kürt sorunu ve yarım asırra varmakta olan savaş ve çatışmadır.

2013- 2015 Çözüm Süreci sonrası Cumhurbaşkanı Hükümet Sistemi’ne geçişle barış ve çözüm arayışlarından tümünden kopuldu.

Kürtlerin varlığının kabulü, temel haklardan mahrum kalmaya rıza göstermek şartına bağlanmış vaziyette. İnsanların, bireysel ve kolektif haklarıyla birlikte var olabilecekleri temel prensip siyasi nedenlerle muktedirler için artık hükümsüz.

Cezaevleri Kürt muhaliflerle dolduruldu. 2016 sonrası seçilmiş yerel yöneticilerin yerine kayyım atama uygulamasına son birkaç aydır, Kürt muhaliflerin düğünlerde halay çekmelerinin yasaklanması da eklendi.

Toplumunu ayrıştırıcı, farklı kesimleri birbirine düşmanlaştırma, anayasanın, yasaların ve uluslararası hukukun bağlayıcılığa son verme siyasetiyle, Kürt sorununda güvenlikçi politikalar 'beka' yolu olarak uygulanıyor.

Türkiye, Kürt karşıtlığına dönüşen bu yoldan dönmeden içinde bulunduğu çoklu yapısal krizinden çıkamaz. İnsanlarına huzurlu, mutlu ve özgür yaşam sağlayamaz. Türkiye, **"insani her acıdan"** Kürt barışına mecbur.

Dünyanın birçok ülkesinde olduğu gibi Türkiye'de de insan hakları savunucuları, barış çalışmaları yürütenler temel insan hakkı olan barış hakkının toplumsallaşması mücadelesini ısrarla vermeye devam ediyorlar.

Silahların ilelebet susmasını, çatışmaların, şiddetin durmasını ve eşit, adil demokratik bir toplumsal yaşam için her kim nasıl istiyorsa öyle yaşayacağı bir toplum olmalıyız.

Bunun için herkesi bir kez daha barış, adalet, eşitlik mücadelesini birlikte büyötmeye davet ediyoruz.

Yönetim Kurulu Adına

Vakıf Başkanı

Hakan Tahmaz

31 Ağustos 2024